

Agnieszka Bodecka
Urszula Roguska
Anita Chodkowska
(Warszawa)

MATERIAŁY JANINY ZAKRZEWSKIEJ
(1928-1995)
(III - 317)

Janina Zakrzewska urodziła się 12 grudnia 1928 roku w Warszawie, jako córka Szymona Gelerten i Zofii Wassong. Oboje jej rodzice byli adwokatami.

W roku 1939 ukończyła szkołę powszechną (według życiorysu autorstwa Janiny Zakrzewskiej) a po wybuchu wojny wyjechała do Łucka. Tam ukończyła 2 klasy gimnazjum. W 1941 r. po zajęciu tych terenów przez Niemców powróciła do Warszawy. W czerwcu 1944 r. zdała na tajnych kompletach małą maturę. W czasie Powstania Warszawskiego należała do Armii Krajowej, gdzie była łączniczką. Po powstaniu wyjechała z Warszawy i zamieszkała na wsi w województwie kieleckim. Do Warszawy powróciła w maju 1945 r. W roku szkolnym 1945/1946 zdała maturę w Państwowym Liceum Humanistycznym im. T. Reytana w Warszawie i zapisała się na Wydział Prawa na Uniwersytecie Warszawskim. Od roku akademickiego 1947/1948 uczęszczała na seminarium doktoranckie prof. Stefana Rozmaryna. W roku 1950 ukończyła studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego.

W 1957 roku rozpoczęła studia w Institut Universitaier d' Etudes Superieures Européennes de Turin, które ukończyła w 1960 r.

W 1959 roku uzyskała tytuł doktora na podstawie rozprawy dotyczącej pozycji parlamentu w konstytucji Francji i Włoch (wydanej następnie w postaci monografii, *Zagadnienia parlamentu w pracach Zgromadzeń Komisji Francji i Włoch po I I wojnie światowej*). Promotorem tejże pracy był S. Rozmaryn.

Tytuł doktora habilitowanego Janina Zakrzewska uzyskała w 1964 r. na podstawie monografii pt. *Kontrola konstytucyjności ustaw we Francji, Włoszech i Niemieckiej Republice Federalnej*. Praca ta została wyróżniona w konkursie „Państwa i Prawa” w 1964 r.

W roku 1982 Janina Zakrzewska uzyskała tytuł profesora nadzwyczajnego.

Pracę zawodową Janina Zakrzewska rozpoczęła już w czasie studiów, początkowo jako aplikant w Ministerstwie Sprawiedliwości w latach 1949 - 1950. Następnie w latach 1950 - 1968 pracowała naukowo w Uniwersytecie Warszawskim: od lutego 1950 do grudnia 1952 r. jako asystent; od grudnia 1952 do listopada 1955 r. jako aspirant; od listopada 1955 do 1956 r. jako starszy asystent; od czerwca 1965 r. jako docent.

W roku 1968 została usunięta z Katedry Państwa i Prawa Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Przez kolejne dwa lata Janina Zakrzewska nie mogła znaleźć żadnego stałego zatrudnienia i dopiero w 1970 roku podjęła pracę w Archiwum Akt Nowych, jako kustosz. Pracowała, także w Zakładzie Naukowo - Badawczym Archiwistyki Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, początkowo jako docent, a następnie jako profesor. Prowadziła tam seminarium doktorskie dotyczące problemów polskiego prawa konstytucyjnego i historii najnowszej. Kontynuacją tej działalności było seminarium w Instytucje Historii Polskiej Akademii Nauk prowadzone wspólnie z Krystyną Kersten i Marią Turlejską.

Przełom polityczny w 1989 r. pozwolił Janinie Zakrzewskiej na podjęcie pracy w Instytucje Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk.

17 listopada 1989 r. Janina Zakrzewska została wybrana sędzią Trybunału Konstytucyjnego. Działalność tę łączyła z ogromną aktywnością związaną z pracami nad nową konstytucją RP. Występowała jako ekspert sejmowej Komisji Konstytucyjnej, a następnie jako przedstawiciel Trybunału Konstytucyjnego w Komisji Konstytucyjnej

Zgromadzenia Narodowego. Funkcję sędziego Trybunału Konstytucyjnego sprawowała aż do śmierci.

W okresie od listopada 1949 do 1953 r. Janina Zakrzewska należała do Związku Młodzieży Polskiej. W latach 1952 - 1968 była członkiem PZPR; a w okresie 1980 - 1989 członkiem NSZZ „Solidarność”. W końcu lat 70 - tych podjęła działalność jako ekspert i doradca w sprawach prawno - ustrojowych środowiska ówczesnej opozycji demokratycznej. Po zawarciu porozumienia gdańskiego należała do grona inicjatorów i autorów tzw. społecznego projektu ustawy o cenzurze. Uczestniczyła również w pracach nad „Solidarnościowymi” projektami ustawy o radiu i telewizji oraz ordynacji wyborczej. W stanie wojennym i w okresie późniejszym uczestniczyła w opracowywaniu licznych raportów i analiz dotyczących stanu prawa, wykonywanych na potrzeby NSZZ „Solidarność”. Pisała także dla wydawnictw tzw. drugiego obiegu. Bezpośredni udział Janiny Zakrzewskiej w kształtowaniu polskiego systemu konstytucyjnego rozpoczął się w toku obrad „Okrągłego Stołu”. Reprezentowała stronę opozycyjną i była najbardziej kompetentnym uczestnikiem pertraktacji dotyczących spraw ustrojowych.

W 1989 r. Janina Zakrzewska powołana została na członka Państwowej Komisji Wyborczej, a po wyborach czerwcowych należała do doradców Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego.

Janina Zakrzewska była także członkiem: PEN - Clubu; Komitetu Helsińskiego; Towarzystwa Popierania i Krzewienia Nauk; Międzynarodowej Komisji Pracowników.

Janina Zakrzewska uczestniczyła w licznych zjazdach, konferencjach i sympozjach zarówno krajowych jak i zagranicznych m.in. w: XIII Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich w 1984 roku; III-e Congres Mondial de L'association Internationale de Droit Constitutionnel w 1991 roku; IX éme Conférence des Cours Constitutionnell Européenes w 1993; VI sympozjum dotyczącym roli Kościoła we współczesnym świecie w roku 1993; Table Ronde de Tunis "La justice constitutionnelle" w 1993 roku.

Janina Zakrzewska była autorem wielu prac z dziedziny prawa konstytucyjnego m.in. *Spór o parlament w konstytucjach Francji i Włoch po II wojnie światowej* (1961), *Konstytucje Republiki Włoskiej* (1971, wstęp i tłumaczenie), *Ustrój polityczny republiki włoskiej* (1986), *Spór o konstytucję*"= (1993). Była także z Jerzym Ciemnińskim współautorem projektu Konstytucji RP.

Szczególne miejsce w dorobku Janiny Zakrzewskiej zajmuje publicystyka prawno-polityczna na łamach "Tygodnika Powszechnego", "Polityki", "Więzi".

W 1952 r. Janina Zakrzewska wstąpiła w związek małżeński z Andrzejem Gwiżdżem. W 1956 r. ze związku tego urodziła się jej córka Joanna.

Janina Zakrzewska-Gwiżdż zmarła 27 maja 1995 roku. Pochowana została na Cmentarzu Komunalnym Północnym na Wólce Węglowej.

Materiały Janiny Zakrzewskiej wpłynęły do Archiwum PAN 26.06.1995 roku (ks. nab. 2188) w formie daru Jana Glazera (teścia jej zmarłej córki). Od października 1996 roku prace porządkowo-inwentaryzacyjne podjęły praktykantki Policealnego Studium Informacji Archiwistyki i Księgarstwa: Agnieszka Bodecka i Urszula Roguska, pod kierunkiem mgr Anity Chodkowskiej. Prace zakończono w marcu 1997 roku. Rozmiar spuścizny wynosi 1 mb akt. Spuścizna prof. Janiny Zakrzewskiej podzielona została na 6 zasadniczych grup i ułożona zgodnie z zasadami przyjętymi w Archiwum PAN. Materiały te pochodzą z lat 1958 - 1995, większość z nich dotyczy okresu 1975 - 1995, nieliczne tylko pochodzą sprzed 1975 roku.

Grupa I zawiera materiały twórczości naukowej z okresu 1971 - 1994, liczy 15 jednostek. Składa się z trzech podgrup: A. prace, artykuły, referaty; B. przemówienia; C. materiały warsztatowe.

Podgrupa A obejmuje teksty publikowane m.in. "Demokracja i rzeczywistość" (j.1, 2) i niepublikowane dotyczące głównie tematów konstytucjonalizmu i parlamentaryzmu w Polsce

i innych krajach europejskich - jednostki (1 - 9). Jednostka 10 zawiera materiały dotyczące terroryzmu - obrazujące zainteresowania Janiny Zakrzewskiej tym tematem. Materiały podgrupy A ułożono rzeczowo-alfabetycznie. Do jednostek 3 - 5, a także 8 i 10 opracowano aneksy.

Podgrupa B. jest nieliczna, gdyż w jej skład wchodzi tylko jedna jednostka, zawierająca przemówienia, głosy w dyskusji i wywiady, również dotyczące m.in. tematu realizacji praw konstytucyjnych i wolności obywatelskich..

W podgrupie C znalazły się materiały warsztatowe - głównie notatki, fragmenty prac, wypisy z literatury oraz wycinki prasowe (materiały uporządkowano rzeczowo-alfabetyczno-chronologicznie). Podgrupa obejmuje jednostki 12 - 15.

Grupa II obejmuje materiały ilustrujące działalność twórcy spuścizny w latach 1979 - 1995. Została ona podzielona na :działalność organizacyjno-naukową, działalność wydawniczą i działalność społeczno-polityczną.

W podgrupie A umieszczone zostały materiały dotyczące współpracy Janiny Zakrzewskiej z instytutami o charakterze naukowym, a także obrazujące jej udział w licznych zjazdach, konferencjach. Cztery z siedmiu jednostek tejże podgrupy dotyczą działalności w Komisjach Zgromadzenia Narodowego i Trybunale Konstytucyjnym.

W podgrupie B umieszczono materiały dotyczące działalności wydawniczej Janiny Zakrzewskiej.

W podgrupie C znajdują się materiały działalności społeczno - politycznej. W jednostkach 24 -26 znalazły się materiały Zespołu Usługowego Konwersatorium "Doświadczenie i Przyszłość " zawierające raporty i ankiety na temat stanu politycznego kraju. Jednostki 27 - 33 zawierają materiały NSZZ "Solidarność" (statuty, projekty, wycinki prasowe - ułożone alfabetyczno-chronologicznie, fotografie) oraz ściśle wiążące się z tym tematem ustalenia grup roboczych "Okrągłego Stołu".Jednostka 32 m.in. zawiera projekt Ordynacji wyborczej do Sejmu autorstwa Janiny Zakrzewskiej i Jerzego Ciemnińskiego

Do **grupy III** liczącej zaledwie 2 jednostki włączono materiały biograficzne z lat 1958 - 1992 m.in. są tu dyplomy (Dyplom ukończenia Institut Univesitaire d'Etudes Superieures Européennes de Turin - jest on oprawiony w szkło i oddzielnie przechowywany), nominacje, ślubowania, legitymacje, wizytówki oraz szereg fotografii osobistych, rodzinnych, zawodowych.

Korespondencję z lat 1988 - 1995 zawartą w **IV grupie** materiałów Janiny Zakrzewskiej podzielono na wychodzącą i wpływającą. Znajdują w niej odzwierciedlenie zarówno sprawy o charakterze naukowym jak i osobistym. Nadano jej układ alfabetyczny według nazwisk. Do korespondencji wychodzącej nie opracowano aneksu z braku nazw instytucji i osób do których była ona skierowana, natomiast do korespondencji wpływającej dołączono aneks,

Grupa V licząca 5 jednostek zawiera materiały osób obcych z lat 1965 - 1982. Trzy jednostki z tejże grupy to artykuły, felietony (częściowo publikowane) autorstwa Tadeusza Mazowieckiego.

W kolejnych jednostkach tej grupy zawarte są: dyplomy Krzysztofa Pomiana i korespondencja osób obcych.

Spuściznę zamyka **grupa VI** - Załączniki, obejmująca lata 1947 - 1995 i licząca 10 jednostek. W podgrupie A znajdują się publikowane artykuły, wywiady Janiny Zakrzewskiej. Podgrupa B (j. 44 - 52) skupiająca drobne prace, artykuły, referaty, wywiady osób obcych oraz raporty z badań statystycznych. Dotyczą one głównie tematów: konstytucji, roli Kościoła w polityce, życia społeczno-polityczno-prawnego w Polsce i innych państwach europejskich. Jednostka 52 zawiera reprodukcję pocztówek, obrazów malarstwa.

W toku porządkowania spuścizny Janiny Zakrzewskiej wybrakowano nieliczne materiały, były to trzecie egzemplarze prac J. Z. pt. "Obywatel i Konstytucja", oraz projektu Ordynacji Wyborczej do Sejmu.

W Archiwum PAN spuściźnie profesor Janiny Zakrzewskiej nadano sygnaturę III - 317, liczy ona 52 jednostki archiwalne. Do inwentarza dołączono 7 aneksów.

ŹRÓDŁA I BIBLIOGRAFIA

1. Archiwum Polskiej Akademii Nauk - Materiały Janiny Zakrzewskiej sygn. III-317, j. 34.
2. Archiwum Sejmowe - Sejm PRL/RP X kadencji (1989-1991). Protokół 12. posiedzenia Sejmu w dn. 16- 17 XI. 1989 r. Tom V, karty 325, 327, 335, 338-339, 386.
3. Uniwersytet Warszawski -teczka personalna Janiny Zakrzewskiej, nr. 5672
4. Ciemniowski Jerzy: *Janina Zakrzewskiej (1928-1995)*. "Państwo i Prawo" 1995 nr. 8, s. 68-70
5. Jankowski Andrzej: *"Czas Konstytucji: Pożegnanie profesor J. Zakrzewskiej"*. "Prawo i Życie" 1995 nr. 23, s. 4
6. *"Kto jest kim w Polsce. Informator biograficzny."* Edycja 3. Warszawa 1993, s. 827
7. Suchocka Hanna: *"Janeczka. Wspomnienie o profesor J. Zakrzewskiej (1928-1995)"*. "Więź" 1995 nr. 12, s. 115-120

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

I. Materiały twórczości naukowej	1 - 15
A. Prace, artykuły, referaty	1 - 10
B. Przemówienia	11
C. Materiały warsztatowe	12 - 15
II. Materiały działalności organizacyjno-naukowej, wydawniczej, społeczno-politycznej	16 - 33
A. Działalność organizacyjno - naukowa	16 - 22
B. Działalność wydawnicza	23
C. Działalność społeczno - polityczna	24 - 33
III. Materiały biograficzne	34 - 35
IV. Korespondencja	36 - 37
A. Korespondencja wychodząca	36
B. Korespondencja wpływająca	37
V. Materiały osób obcych	38 - 42
VI. Załączniki	43 - 52
A. Artykuły, wywiady publikowane J. Zakrzewskiej	43
B. Prace, artykuły, referaty osób obcych	44 - 52
ANEKSY 1 - 7	

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Prace, artykuły, referaty

1. *"Demokracja i rzeczywistość"*
Opracowanie
1977, masz., l., k.186
2. J.w.
Opracowanie
1977, 2 egz., masz., l., k.210

3. Konstytucja w Polsce
Prace, artykuły, referaty
1991 - 1994, b.d., masz., druk komp., j.ang., franc.,pol., wł., l., k.173,
zob. aneks 1
4. J.w.
Prace, artykuły, referaty
B.d., masz., j. franc., pol., l., k.199, zob. aneks 1
5. J.w.
Prace, artykuły, referaty
1992., b.d., masz., j. franc., pol., l., k. 199, zob. aneks 1
6. *"Tryb przygotowania i uchwalenia konstytucji IV Republiki Francuskiej z 27.X 1946 roku"*
"Tryb przygotowania i uchwalenia konstytucji V Republiki Francuskiej z 4.X.1958 roku"
"Tryb przygotowania i uchwalenia konstytucji Republiki Włoskiej z 27.XII. 1947 roku"
Artykuły, konspekt
B.d., masz., l., k. 53
7. *"Jak Trybunał Konstytucyjny rozumie stronę praw jednostki"*
"Prezentacja Trybunału Konstytucyjnego"
"Le principe constitutionnel de l'Etat de Droit (dans la pratique du Tribunal Constitutionnel)"
"Trybunał Konstytucyjny - Konstytucja - Państwo prawa"
Artykuły
B.d., rkp., masz., j. franc., pol., l., k.55
8. Parlamentaryzm w Polsce, organizacja władz
Artykuły
B.d., rkp., masz., j. franc., pol., l., k.101, zob. aneks 2
9. Janina Zakrzewska i Jerzy Ciemniński *"System przedstawicielski"*
Referat, tezy, notatki
1981, b.d., masz., l., k. 101
10. Terroryzm
Artykuły, notatki, wycinki prasowe
1976 -1988, b.d., rkp., masz., kkp.,druk, j.franc., pol., wł., l.,k.211,
zob. aneks 3

B. Przemówienia

11. Sesja: *"Rola Sejmu w kształtowaniu i realizacji konstytucyjnych praw i wolności obywatelskich"*
Przemówienia, głosy w dyskusji, wywiady
1990 - 1992, b.d., masz., druk, j. ang., pol., l., k. 15
Druk: "Rzeczpospolita" 1990, "Vice - opinion" 1992

C. Materiały warsztatowe

12. *"Rola prawnika w wyzwolonej Polsce"*
"Katolickie postulaty Konstytucyjne"
Polityka wewnętrzna i zagraniczna PRL, współpraca naukowa polsko - włoska
Notatki, wypisy z literatury i źródeł archiwalnych, odpisy wywiadów
1988, b.d., rkp., masz., kkp., j. franc., pol., wł., l., sz., k. 152

13. Konstytucja, zasada parlamentaryzmu
Fragmenty prac, notatki, cytaty
B.d., rkp., masz., druk, j. franc., pol., l., k.60
14. Prace nad konstytucją RP. Stosunki Państwo - Kościół. Państwo prawa. Wymiar sprawiedliwości
Wycinki prasowe m.in. z "Gazety wyborczej", "Polityki", "Kultury", "Tygodnika Powszechnego", "Rzeczpospolitej", "Życia Warszawy"
1974 - 1994, b.d., druk, kkp., l., k. 110
15. Zmiany w życiu politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturalnym Polski
Wycinki prasowe m.in. z "Tygodnika Powszechnego", "Polityki", "Rzeczpospolitej", "Życia Warszawy"
1971 - 1994, b.d., druk, kkp., j. franc., pol., l., k. 103

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNO NAUKOWEJ, WYDAWNICZEJ I SPOŁECZNO-POLITYCZNEJ

A. Działalność organizacyjno-naukowa

16. Uniwersytet Warszawski; Instytut Nauk o Państwie i Prawie; Instytut Historii Prawa; Wydział Prawa i Administracji; Polska Akademia Nauk: Instytut Państwa i Prawa
Uchwały Senatu i Rady Wydziału, korespondencja
1980 - 1994, masz., kkp., l., k. 9
17. *"XIII Powszechny Zjazd Historyków Polskich"*, Seminarium Konstytucyjne Towarzystwa Przyjaciół *"Powściągliwości i Pracy"*, *"Klub Inteligencji Katolickiej"*, Sympozjum dotyczące roli Kościoła we współczesnym świecie, *"IX éme Conférence des Cours Constitutionnelles Européennes"*
Materiały konferencyjne, programy, zaproszenia, korespondencja
1984 - 1994, rkp., masz., kkp., druk, j. franc., pol., sz., l., k. 32, fot. szt. 6
18. *"III-e Congrès Mondial de L'association Internationale de Droit Constitutionnel 2-5 IX. 1991"*
"Table Ronde de Tunis 'Le Justice Constitutionnelle 14-15 X 1993'"
Przemówienia, referaty, wycinki
1991, 1993, masz., kkp., druk, j. franc., l., k. 165

B. Działalność wydawnicza

19. Spółdzielnia wydawnicza "Czytelnik", "d'Encyklopedia Uniwersalis", "Tygodnik Powszechny", miesięcznik "Znak", księga poświęcona pamięci Juliana Hochfelda
Prośby o artykuły, propozycje publikacji, uwagi dla autorów
1980-1994, masz., druk., j. franc., pol., l. k 15

C. Działalność Społeczno-Polityczna

20. Zespół Usługowy Konwersatorium *"Doświadczenie i Przyszłość"*
"Raport o stanie Rzeczypospolitej i drogach wiodących do jej naprawy"; opracowania, uwagi, korespondencje, skrót dyskusji II zebrania plenarnego.
"Jak z tego wyjść?" opracowanie wyników ankiety
1979 - 1980, masz., kkp., l. sz., k 200
21. Zespół Usługowy Konwersatorium *"Doświadczenie i Przyszłość"*
"Grupa robocza: "Prawo, praworządność i gwarancje prawne" - odpowiedzi na ankiety, projekt raportu, raport; "Społeczeństwo wobec kryzysu" - wstępny roboczy zestaw hipotez i propozycji do dyskusji, uwagi, raporty. Zespół Prognoz: "Ocena sytuacji w Polsce i jej możliwego dalszego rozwoju"
1980 - 1981, masz., kkp., l., sz., k 151
22. J.w.
"Polska wobec stanu wojennego" - raport;
"Pytania o przyszłość", odpowiedzi na ankiety
1982, masz., kkp., l., k. 114

23. Sejm i Senat, Komisja Prac Ustawodawczych, Spraw Wewnętrznych i Wymiaru Sprawiedliwości
Wnioski, projekty ustaw, sprawozdania, opinie, uwagi, komentarze, założenia
1981 - 1994,masz., druk, l., sz., k. 121
24. J.w.
Ustawy o zmianie konstytucji, projekty
1989-1994, masz., kkp., druk, l., k. 116
25. J.w.
Konstytucje RP, projekty, uwagi
1991-1994, masz., druk, l., sz., k. 161
26. Trybunał Konstytucyjny
Projekty uchwał, propozycje, referaty, ustawy
1989 - 1995, b.d., masz., l., k. 49
27. NSZZ "Solidarność"
Statuty, oświadczenia, projekty dekretu o zmianie zasad działania związków zawodowych, Walne Zebranie Delegatów Regionu Małopolska, korespondencja
1980 - 1989, masz., kkp., druk, l., k. 176, fot.szt.4
28. J.w.
Wycinki prasowe m. in. z "Biuletynu Informacyjnego", "Czasu", "Dziennika Bałtyckiego", "Gazety Krakowskiej", "Kultury", "Polityki", "Rzeczpospolitej", "Trybuny Ludu", "Tygodnika Powszechnego", "Życia Warszawy"
1980 - 1994, druk, j. franc., pol., l., sz., k.155
29. Ustawa o Radach Narodowych i Samorządzie terytorialnym
Projekty ustaw systemu wyborczego do Rad Narodowych i Samorządu terytorialnego
1981 - 1983, masz., druk, kkp., l., sz., k 183
30. J.w.
Wycinki prasowe
1981 - 1983, druk, kkp., l., k.84
31. Zespół "Okrągłego Stołu" do spraw reform politycznych, grupa robocza do spraw reformy wyborczej
Projekty ordynacji, ustalenie grupy, protokoły ustaleń, uwagi do projektu, listy uczestników, korespondencje
1989 - 1990, masz., kkp., druk, l., k. 114
32. J.w.
Ordynacja wyborcza do Sejmu, projekty J. Zakrzewskiej i Jerzego Ciemniewskiego i inne
1989, masz., l., k. 146
33. Obrady "Okrągłego Stołu". Komisja Reform Politycznych Komitetu Obywatelskiego; Podzespół do spraw Reformy Prawa i Sądów
Projekt "umowy politycznej", notatki w sprawie projektu zmian Konstytucji, protokół posiedzenia, wycinki prasowe
1989, masz., druk, kkp., l., k. 113, fot szt. 1

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

34. Bibliografia prac za okres 1978 - 1993; Dyplom ukończenia Institut Universitaier d'Etudes Superieures Européennes de Turin, nominacje , ślubowania, zaproszenia na obrady, legitymacje, wizytówki
1958 - 1989, b.d., druk, j.franc., pol., l., k.35
35. Fotografie osobiste, rodzinne, zawodowe
1973 - 1992, b.d., fot szt. 173

IV. KORESPONDENCJA

A. Korespondencja wychodząca

35. Korespondencja wychodząca
1989 - 1995, masz., l., k. 21

B. Korespondencja wpływająca

37. Korespondencja wpływająca
1988 - 1995, masz., j.ang., niem., pol., l., k.8, zob. aneks 4

V. MATERIAŁY OSÓB OBCYCH

38. Tadeusz Mazowiecki
Artykuły, felietony, refleksje, wywiady
1970 - 1979, masz., druk, l., k.130
Druk: "Tygodnik Powszechny", "Więź", "Znak"
39. J.w.
Artykuły, felietony
1970 - 1979, masz., druk, l., k. 136
Druk: "Tygodnik Powszechny", "Więź", "Znak"
40. J.w.
Artykuły, felietony
1970 - 1979, masz., druk, l., k. 127
Druk: "Tygodnik Powszechny", "Więź", "Znak"
41. Krzysztof Pomian
Dyplomy nadania stopnia doktora, docenta
1965, 1972, druk, l., k. 4
42. Korespondencja osób obcych
Kazimierz Dejmek do Mieczysława Rakowskiego
Halina Mikołajska do Kazimierza Dejmka
Vaclav Havel do Gustawa Husaka
1975, 1982, b.d., masz., l., k. 20

VI. ZAŁĄCZNIKI

A. Artykuły, wywiady publikowane J. Zakrzewskiej

- 43.J.Z.: *"Konstytucja prawo i obawa"*,
"O powołaniu naszych czasów do stanowienia Konstytucji"
"Państwo i Kościół: obawy rzeczywiste czy urojone"
"Przyczynek do społecznego oddziaływania konstytucji"
 Artykuły, wywiady
 1985 - 1993, druk, kkp., j. ang., pol., l., k. 22
 Druk: "Tygodnik Powszechny" 1988 nr. 18; 1989 nr. 11
 "Acta Universitatis Nicolai Copernici" 1985
 "Więź" 1993 nr. 6

B. Prace, artykuły, referaty osób obcych

44. Konstytucja
 Artykuły, prace, referaty
 1976 - 1994, b.d., masz., kkp., druk, j. ang., pol., l., k. 196, zob. aneks 5
45. J.w.
 Artykuły, prace, referaty
 1947, 1974, 1987 - 1995, b.d., masz., kkp., druk, j. franc., pol., l., k. 138,
 zob. aneks 5
46. Rola Kościoła w polityce
 Artykuły, prace, tezy, wywiady, referaty
 1991 - 1993, b.d., masz., druk, l., k. 42, zob. aneks 6
47. Życie społeczno - polityczno - prawne w Polsce
 Artykuły, referaty, prace, konspekty do prac
 1976 - 1981, 1989, 1990 - 1993, b.d., masz., druk, kkp., l., k. 187,
 zob. aneks 7
48. J.w.
 Artykuły, referaty
 1984, 1991 - 1994, b.d., masz., druk, kkp., l., k. 127,
 zob. aneks 7
49. J.w.
 Referaty, oceny, uchwały, raporty z badań statystycznych
 1976, 1981 - 1984, b.d., masz., druk, l., k. 185
50. Życie społeczno - polityczno - prawne w Polsce
 Raporty z badań statystycznych
 1985, 1989 - 1992, b.d., druk, l., k. 86
51. Państwo a prawo
 Paulo Biscaretti di Ruffia *"La Revisione Costituzionale negli "Stati Socialisti"
 Europei: Norme Giuridiche "Norme Conrenzionali"*

Joanna Burska - Cieślak *"Socjalne państwo prawne w zachodnioniemieckiej nauce prawa konstytucyjnego"*

Leszek Garlicki *"Skarga konstytucyjna w RFN"*

Kemeny Istran *"Polityczna gorączka na Węgrzech"*

Karol Jonca *"Ewolucja pojęcia państwa prawnego w niemieckiej doktrynie prawnej"*

Juan Linz *"Znaczenie modelu prezydenckiego i parlamentarnego w transformacji państw autorytarnych w demokrację"*

Artykuły, referaty

1976 - 1992, b.d., druk, j. pol., wł., l., k. 75

52. Reprodukcje malarskie

B.d., fkp., l., szt. 4

ANEKS 1

J.3 Konstytucja w Polsce

1. *"La costituzione nel periodo di transizione"* - b.d.
2. *"Czas konstytucji"* - b.d.
3. *"Czy i jaka mała konstytucja"* -1992
4. *"A democratic state of law and the new constitution of the republic of Poland"*- 1991
5. *"Demokratyczne państwo prawne a nowa konstytucja"*-1991
6. *"L'Etat democratique de droit et la nouvelle constitution de la Republique de Pologne"* - b.d.
7. *"Glosa do uchwalenia konstytucji"*-1993
8. *"L'heure est elle propice á une nouvelle constitution?"*-b.d.
9. *"Komu konstytucję"* -1994, 2 egz
10. *"Konstytucja? A po co?"* -1992

J.4 J.w.

11. *"Konstytucja po pięciu latach"*-1994, 2 egz
12. *"Konstytucja raz jeszcze"* -1994
13. *"Konstytucja w Polsce Ludowej"* -b.d.
14. *"Konstytucje polskie"* -b.d., 2 egz
15. *"Mondifications de la constitution de la Pologne Populaire"*-b.d., 2 egz
16. *"Model konstytucyjny: teoria i rzeczywistość"* -b.d.
17. *"Notatki o konstytucji"* -b.d.
18. *"Obywatel a konstytucja"* -1992

J.5 J.w.

19. *"Obywatel a konstytucja"* -1992
20. *"O konstytucji"* -b.d.
21. *"O konstytucji w Polsce w roku 1991"*-b.d.
22. *"Pour une nouvelle Constitution de la Republique de Pologne"* -1992, 3 egz
23. *"Społeczne znaczenie konstytucji i prawa"* - b.d.
24. Z. J., Sobolewski Marek - *"Udział mas ludowych w procesie ustawodawczym w PRL"* -b.d.
25. *"Zmiany w konstytucji PRL"* -b.d.
26. *Konstytucje-fragmenty prac* -b.d.

ANEKS 2

J.8 Parlamentaryzm w Polsce, organizacja władz

1. "Co historia zapisze" - b.d.
2. "Co nam zostało z tych lat?" - b.d.
3. "Czas przeszły dokonany" - b.d.
4. "Elity parlamentarne w latach 1945-1948" - b.d.
5. "Entuzjazm wobec wolności, miłości do ojczyzny i respektowania praw"-b.d.
6. "Instytucja ludzkich nadziei" - b.d.
7. "Instytucje stanowiące gwarancje demokracji" -b.d.
8. "Status prawny partii politycznych w Europie Zachodniej"
9. Referat bez tytułu - b.d.

ANEKS 3

J.10 Terroryzm

1. Zakrzewska Janina "Sagesse non plus" - b.d
2. Zakrzewska Janina "Spirala terroru" - b.d.
3. Zakrzewska Janina "Terroryzm" - b.d.
4. Zakrzewska Janina "Terroryzm we Włoszech" - b.d.
5. Referat bez tytułu - b.d.
6. Odręczne notatki - b.d.
7. Wycinki prasowe.
Druk: "Corriere della Sera", "Interni", "Manifesto",
"Messaggero", "Polityka", "Repubblica", "Stempa", "Więź" -1980-1987
8. Bartosz Julian "Z placu zabaw do miejskiej partyzantki".
Druk: Odra nr. 2 1976
9. Fekacz Kazimierz "Terroryzm we Włoszech"
Druk: Kapitalizm nr. 4 1978
10. Galli Gorgio "Derriere ces Crimes"
Druk: Panorama, 1984
11. Giełżyński Wojciech "Wojny niedojrzałych czyli terroryzm w Azji"
Druk: Odra nr. 4 1976
12. Górnicki Wiesław "Biedne, głupie, zbrodnicze dzieci"
Druk: Odra nr. 1 1976
13. Gromadzki Grzegorz "Terroryzm w Stanach Zjednoczonych (lata 70)"
Druk: Kapitalizm nr. 4 1978
14. Kabate Eugeniusz "Łańcuch czarnej nienawiści"
Druk: Odra nr. 3 1976
15. Piergiorgio Bellocctio "Riflessioni ad alta toce su terrorismo e potere"
Druk: Qvaderni Piocentini nr. 74 1980
16. Sołżenicyn Aleksander "Zmierzch odwagi"
Druk: "Biblioteka Literacka" Warszawa 1980
17. Stemplowski Ryszard "Latynoamerykańskie oblicza walki"
Druk: Odra nr. 6 1976
18. Szczypiorski Andrzej "Spadek po Hitlerze"
Druk: Odra nr. 7-8 1976
19. Szperkowicz Jerzy "Równowaga okrucieństwa"
Druk: Odra nr. 5 1976
20. Wolicki Krzysztof "Długa Glosa do dyskusji"
Druk: Odra nr. 12 1976

21. Giełżyński Wojciech, Górnicki Wiesław, Ryszka Franciszek, Stemplowski Ryszard, Szperkowicz Jerzy, Szczypiorski Andrzej "*Anatomia terroru*"
Druk: Odra nr. 10 1976

ANEKS 4

J.37 Korespondencja wpływająca

1. Orszulik Alojzy - biskup	1992	1.1
2. Morawska-Sowa Elżbieta	1984,1994	1.2
3. Schutt-Wetschky E.	1991	1.1
4. Thope N.J.	1988	1.2
5. Witkowski Zbigniew	1995	1.1

ANEKS 5

J.44 Konstytucja

1. Durko Andrzej "*Uwagi dotyczące projektu ustawy o zmianie Konstytucji PRL*" - 1976
2. Działocha Kazimierz - Materiały dla Prezydium Sejmu - b.d.
3. Garlicki Leszek "*Constitutionalism nad the Requirement of Legality: Poland*" - b.d
4. Garlicki Leszek "*Problematyka konstytucjonalna w rewizjach nadzwyczajnych Rzecznika Praw Obywatelskich*"
Druk: Biuletyn RPO nr. 8 1991
5. Garlicki Leszek "*Konstytucja jako ustawa zasadnicza w państwie prawnym*" - b.d
6. Gwiżdż Andrzej - Opinia w sprawie trybu rozpatrywania przez Sejm zgłoszonych przez Senat propozycji zmian w uchwalonych przez Sejm ustawach - 1989
7. Gwiżdż Andrzej "*Tryb opracowania i uchwalenia nowej konstytucji oraz warunki prawne jej wprowadzenia w życie*" -
8. Gwiżdż Andrzej "*Konstytucja po nowelizacjach z 1989 w praktyce*" - 1990
9. Jabłoński Henryk "*Kierunki zmian konstytucji*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 1-2 1976
10. Kallas Marian "*Nowa konstytucja RP*"
Druk: Kultura niezależna 1988
11. Kallas Marian "*Prowizorium konstytucyjne w Polsce*" - 1989
12. Kallas Marian "*Założenia do projektu nowej konstytucji RP*" - 1988
13. Kallas Marian "*Zasady ustroju politycznego*" - b.d.
14. Koja Friedrich "*Konstytucja*" - 1990
15. Kruk Marian "*Uwagi o stanie prac nad przyszłą konstytucją*"
Druk: Nauka nr. 2 1994
16. Kubiak Andrzej "*Państwo prawne - idea, postulaty, dylematy*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 7 1991
17. Kurczewski Jacek "*Konstytucja żywa*"
Druk: Res Publica nr. 12 1990
18. Lamentowicz Wojciech "*Zarys ustroju politycznego*" - b.d.
19. Łopatka Adam "*Konstytucyjne uregulowanie podstawowych praw i obowiązków obywateli PRL*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 1-2 1976

20. Pietrzak Michał "*Propozycje w sprawie przyszłej konstytucji*" - b.d.
21. Rot Henryk "*Stan prac nad projektem konstytucji RP*" - 1994
22. Rykowski Zbigniew "*Problemy kontroli zgodności z ustawą rządowych aktów normatywnych w Polsce*" - ok. 1976
23. Sokolewicz Wojciech "*Zastosowanie przepisów konstytucji w orzecznictwie sądowy*" - 1990
24. Sokolewicz Wojciech "*Konstytucja w dobie przemian*" - 1991

J. 45 Konstytucja

25. Sokolewicz Wojciech "*La Constitution polonaise a l'epoque des grands changements*" - 1992
26. Sokolewicz Wojciech "*Kwietniowa zmiana konstytucji*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 6 1989
27. Sokolewicz Wojciech "*Rząd przyszłej Konstytucji*" - b.d.
28. Surowiec Jerzy "*Zakres i kierunki konstytucjonalizacji społeczno - politycznego mechanizmu władz ludu w PRL*" - 1987
29. Szerer Mieczysław "*O powołaniu naszych czasów do stanowienia konstytucji*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 11 1947
30. Szyszkowski Waclaw "*Interpretacyjne oddziaływania konstytucji*" - 1974
31. Wawrzyniak Jan "*Constituzionalismo, costituzione e scienza del dioritto in Polonia*" - 1994
32. Wronkowska Sławomira, Ziemiński Zygmunt "*O aspekcie normatywnym ustawy zasadniczej PRL*" - b.d.
33. Wyrzykowski Mieczysław "*Legislacja - demokratyczne państwo prawa - radykalne reformy polityczne i gospodarcze*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 5 1991
34. Zawadzki Sylwester "*Socjalistyczny charakter państwa i jego odzwierciedlenie w Konstytucji PRL*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 1-2 1976
35. Wykaz kompetencji Prezydenta RP - 1989

ANEKS 6

J. 46 Rola Kościoła w polityce

1. Fik Marta "*Spór o Kościół w III RP*"
Druk: Puls nr.62 1993
2. Nosowski Zbigniew "*Boski i cesarski*"
Druk: Więź nr. 10 1992
3. Nosowski Zbigniew "*Kościół Katolicki w powojennej Polsce*" - b.d.
4. Pietrzak Michał "*Demokratyczne państwo świeckie*"
Druk: Res Publica nr. 5 1991
5. Pietrzak Michał "*Stosunki między państwem i kościołem w świetle ustaw wyznaniowych z 17 maja 1989*" - 1991
6. Stomma Stanisław - Konspekt do pracy - b.d.
7. Tischner Józef "*Wierzę w uczciwość tych ludzi*" - wywiad Tomasza Królaka z Józefem Tischnerem - 1993

ANEKS 7

J.47 Życie społeczno - polityczno - prawne w Polsce

1. Amsterdamski Piotr "*Uwagi do kampanii wyborczej*" - 1990
2. Antonowicz Lech "*Tożsamość państwa polskiego w prawie międzynarodowym*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 10 1993
3. Beygia Paweł "*Rewolucja i intelektualiści*" - b.d.
4. Bratkowski Stefan "*Czy problem Polski jest rozwiązany?*" - b.d.
5. Buchała Kazimierz "*O przestrzeganiu wytycznych wymiaru sprawiedliwości i problematyki sądowej*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 12 1979
6. Dybowski Tomasz "*Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach cywilnych*"
Druk: Przegląd Sejmowy nr. 3 1991
7. Erlich Stanisław "*O polityczno - prawnych uwarunkowaniach procesów społeczno - gospodarczych*" - b.d.
8. Falandysz Lech "*Prawo przeciwko człowiekowi*" - b.d.
9. Frankowski Stanisław "*Prawo karne materialne*" - b.d.
10. Grzybowski Stefan "*Prawo podmiotowe i prawo człowieka*" - 1990
11. Jarosz Zdzisław, Sokolewicz Wojciech "*Niektóre zagadnienia państwa w świetle uchwał VII Zjazdu PZPR*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 1-2 1976
12. Jedlicki Jerzy "*O zabezpieczeniu praw osobistych*" - b.d.
13. Kaftal Alfred "*Podstawowe kierunki nowelizacji kodeksu postępowania karnego*" - b.d.
14. Kański Lesław "*Kierunki reformy ustawy o Trybunale Konstytucyjnym*" - 1989
15. Klafkowski Alfons "*Uznanie międzynarodowe ciągłości rządu warunkiem ciągłości państwa. Kilka uwag na marginesie terminu Trzecia Rzeczpospolita*" - b.d.
16. Kowalski Jerzy "*Podstawowe reformy systemu politycznego PRL*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 3 1983
17. Król Marcin "*Parlament*"
Druk: Tygodnik Powszechny nr. 28 1981
18. Łęczkowski Wojciech "*Filozofia prawa a instytucja Trybunału Konstytucyjnego*" - b.d.
19. Murzynowski Andrzej "*Uchwały VIII Zjazdu a zadania prawników*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 3. 1980
20. Murzynowski Andrzej "*Problematyka - uczciwego procesu*" - b.d.
21. Piotrowski Ryszard, Zawadzki Sylwester "*Instytucja dezyderatów i opinia w praktyce funkcjonowania Sejmu PRL VI i VII kadencji*" - b.d.

J. 48 J. w.

22. Rybnicki Marian "*Problemy miejsca i roli rządu w systemie politycznym PRL*" - b.d.
23. Skulimowska Barbara "*Wprowadzenie do Europejskiej Karty Społecznej*"
Druk: Miesięcznik nr. 5-6 1992
24. Smolar Aleksander "*Jak radzić sobie z przeszłością, teraźniejszością i przyszłością*" - 1994

25. Sobolewski Marek "*Problemy reformy systemu prawa PRL*" - b.d.
26. Sobolewski Marek "*Tradycje parlamentaryzmu w Polsce 1918 - 1978*" - b.d.
27. Werblan Andrzej "*Sejm PRL (1952 - 1982)*" - 1984
28. Wronkowska Sławomira "*Publikacje aktów normatywnych - przyczynek do dyskusji o państwie prawnym*" - b.d.
29. Zieliński Adam "*Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach karnych*"
Druk: Przegląd Sądowy nr. 3 1992
30. Zieliński Tadeusz "*Klauzule generalne w demokratycznym państwie prawnym*" - b.d.
31. Zieliński Tadeusz "*Ochrona praw nabytych - zasada państwa prawnego*"
Druk: Państwo i Prawo nr.3 1992
32. Zieliński Tadeusz "*Zasada nienaruszalności (ochrony) praw nabytych w okresie przemian ustrojowych*" - b.d.
33. Ziemiński Zygmunt "*Lex a ius w okresie przemian*"
Druk: Państwo i Prawo nr. 6 1991